

CARTIER Rotonda

Doru CIOCANU s-a născut sub formă de link. Vezi [aici](#) și [aici](#). Dar, în procesul convertirii linkului, și-a schimbat forma și a văzut lumina zilei sub formă de copil umanoid. Savanții britanici și șamanii amerindieni susțin că, înainte de a se naște, spiritul își caută părinții. Creatorul îi oferă o listă de cinci cvadrilioane de cupluri din întregul Univers, dintre care spiritul își alege părinții. D. Ciocanu s-a născut la 30 mai 1968 d. Hr. Mama, Maria, este cea mai bună mamă din lume. Tatăl, Aurel, a fost scriitorul Aurel Ciocanu, cel mai bun tată din lume. D. Ciocanu consideră că nu a greșit în alegerea sa.

Pe parcursul vieții, D. Ciocanu a desfășurat diverse activități inutile, inclusiv activitatea de a scrie cuvinte. A scris milioane de cuvinte în cadrul diverselor gazete și gazetuțe în urss și în R. Moldova, irosind, fără să-și dea seama, tone de hârtie, și a scris miliarde de cuvinte pe Facebook, cheltuind luni de zile din viețile prietenilor lui de acolo.

A obținut succese în diverse domenii ale vieții, atât în urss, pe care o detestă până în străfundul răunchilor, cât și în Republica Moldova, pe care o iubește până în cosmos, dar o urăște pentru că nu se unește cu România. Viața în Canada, unde a plecat în 2008 (cât opt armăți sovietice), o consideră provizorie. Mai devreme sau mai târziu, vă reveni acasă, în România Mare.

A mai editat, înainte de această carte, altele cinci, la editurile Cartier și Urma Ta: *Dicționar Auafed*, 1996, după care autorul a lăncezit ani buni; *Dicționar Auafed 2*, 2015, care l-a propulsat în înălțimi celeste în circa 20 000 de civilizații din Calea Lactee; *Dicționar Auafed 3*, 2016, care a confirmat triumful cărții precedente; *Amintiri de pe Planeta M.*, 2017, care a deschis noi orizonturi pentru autor și pe Klingon; *Dicționar Auafed 4*, 2019, care a obținut premii extra-galactice.

Auzi cum cântă conestoga? este o lucrare realizată la solicitarea prietenului bun al autorului, Gheorghe Erizanu. „Lasă fleacurile de dicționare auafede, scrie ceva substanțial”. Dacă această ediție e „ceva substanțial” sau tot un fleac, rămâne de văzut.

Ciclul de *Dicționare Auafede* va fi continuat, totuși, cât o fi și-o trăi autorul.

Doru Ciocanu

Auzi cum cântă
conestoga?

Un roman incorect politic

ROTONDA
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: vanzari@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 021 210 80 51. E-mail: codex@cartier.ro

cartier.ro

cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate online pe cartier.ro & cartier.md

și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks și pe cartier.ro & cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librărie online, cartier.ro, tel. 0785 199 823.

E-mail: codex@cartier.ro

Librărie online, cartier.md, tel. 068 555 579.

E-mail: vanzari@cartier.md

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lectori: Lucia Țurcanu, Em. Galaicu-Păun, Dorin Onofrei, Paula Erizanu

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Valeria Idjilov

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Doru Ciocanu

AUZI CUM CÂNTĂ CONESTOGA?

Ediția I, august 2024

Nota editorului: romanul *Auzi cum cântă conestoga?* de Doru Ciocanu este o operă de ficțiune și trebuie citit ca atare. Ideile, faptele, personajele sunt invenții ale autorului. Orice coincidență cu realitatea, fie că-i vorba de nume sau de fapte, e pur întâmplătoare. Tot răul și toată violența din acest roman nu sunt descrise decât pentru a le contrapune Binelui și Păcii.

© 2024, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale

și editat cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ciocanu, Doru.

Auzi cum cântă conestoga?: Un roman incorect politic / Doru Ciocanu; coperta: Vitalie Coroban;

design: Valeria Idjilov. – Ed. 1-a. – [Chișinău] : Cartier, 2024 (Bons Offices). – 331, [1] p. –

(Rotonda / colecție coordonată de Em. Galaicu-Păun, ISBN 978-9975-79-907-2).

Editat cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova. – 800 ex.

ISBN 978-9975-86-782-5.

821.135.1(478)-31

C 51

*„Nu există klingonieni buni sau klingonieni răi.
Suntem cu toții și una, și alta.”*
din Evanghelie de la T’Kuvma, anul 32 906 î.Hr.

*„Orice asemănare cu o persoană reală
este rodul imaginației acelei persoane.”*
Emilian GALAICU-PĂUN

— *Thanks, bye!*

— *Bye now, have a good night, enjoy your weekend, enjoy your life!*

Pasagerii care făceau distanțe lungi îmi erau deosebit de dragi. Voiam să le doresc tot binele din lume, de la pace ș'sănătate până la tot ce-și doresc, inclusiv ploaie la vară, bucurii de la copii și-n pat, succese mari în viața personală, știți voi...

Dar femeia ieși din mașină fără să-și ia întreaga doză de doleanțe din partea mea și țcăni cu tocurele subțirele spre casă... Lisa. Lisa o chema. Intră în căsălăul ăla cât o școală, cât Primăria Glodeni. Am urmărit-o pe Lisa până intră în casă. Cum să nu urmărești o siluetă ondulat-elegantă, pe tocure țoc-țoc, chiar dacă ți-a aruncat un „*thanks, bye*” impasibil? Nu poate un bărbat să nu se uite în urma unei femei, nu-poa-te. Leagă-l, apleacă-l cu obrazul la pământ, pune-i în cap un sac, dar măcar cu coada ochiului, măcar prin pânza de sac are să se uite. Fără intenții, fără prejudecăți, doar apreciativ, ca să constate: uite, da; sau: mmm, nu prea; sau *yayyyy!*...

M-am uitat în aplicația Uber. 37,42 \$, iu-hu-hu! În 40 de minute de lucru!

Am examinat harta electronică a Uber-ului. Centrul Toronto-ului era roșu, semn că erau foarte multe solicitări la această oră. Iar cu cât sunt mai multe solicitări, cu atât coeficientul e mai bun. Coeficientul 2 îți înmulțea taxa percepută cu doi. Coeficientul 2,5 – cu 2,5, și tot așa. Trebuia să merg urgent înapoi, acolo se câștiga bine, acum. Și aveam de întins drum lung, Caledonul era la vreo cincizeci *de kilometri de Toronto*.

„*Let's hit the road!*” mi-am zis și am luat-o pe șoseaua 50 la vale.

Caledon, localitate de fermieri și milionari. Căsuțele fermierilor, în mijloc de lanuri de porumb. Căsoaiele somptuoase ale zecimii alea de procent care guvernează lumea, în mijloc de păduri frumoase de pin, cu vâlcele cu iarbă verde-verde, scurtă-scurtă. În Toronto, aceste case ar fi costat foarte multe milioane, dar aici, departe de forfota citadină, doar vreo câteva. Pe an ce trece, fermierii pierd teren în sens direct: milionarii le cumpără pământurile și-și construiesc pe ele palate, iar omuleți de diverse rase le îngrijesc domeniile, făcându-le viața cea mai lipsită de griji și iarba de pe domenii cât mai verde și mai scurtă.

Uberul clinicăni, anunțându-mă că sunt solicitat. Aici, în Caledon?! Ce surpriză plăcută! Accept cu plăcere, dragă... cum te cheamă? Michael. Sper să mergi la Toronto.

Michael locuia într-un castel medieval, cu turnuri și creneluri și cu iederă cățărătoare pe toată fațada. Desigur, nu era medieval. De unde castele medievale în Canada? *În stil* medieval, da. Copacii de pe ambele părți ale aleii lungi-lungi formau un tunel mistic, iar lumina din capătul lui era chiar felinarul de deasupra ușii mari de lemn masiv.

Michael se lăsa mult așteptat. Dar nu-mi păsa – aveam totdeauna cu mine o carte. Acum, *Texte egoiste* de Gheorghe Erizanu. Am deschis-o, dar lumina becului din mașină era cam slabă și am amânat-o pentru mâine. „Să nu citești niciodată pe întuneric, îmi zicea tata, în copilărie. Îți strici ochii.” Dar eu citeam. Aveam o lanternă și, după stingere, mă băgam sub plapumă și citeam la lumina ei. La lumina lanternei, nu a plăpumii. De aceea mi-am stricat ochii. Pentru că, „oricât de bună îți pare lumina electrică, oricum nu-i mai bună decât lumina solară” (tata). Tot din copilărie, port ochelari. În acele timpuri vitrege sovietice, în orice școală, ochelarii erau obiect de bullying. „Ocikarik” și „Patru ochi” erau cele mai inofensive porecle. „Ochelaristul” nu mi se zicea, pentru că eram cu toții rusificați până în măduva oaselor, iar „ochelarist”

e în română. Mi se spuneau și poezii despre ochelariști: „Cine are patru ochi seamănă cu un scafandru” (traducere liberă din rusă). Sau: „Ocikarik, v jope șarik”*. Și multe altele. De aceea încercam să-mi port ochelarii cât mai rar. Numai dacă nu vedeam ceva scris pe tablă. Sau când mă uitam de departe ce număr e troleibuzul. Dar, oricum, toți colegii mei de clasă știau că port ochelari. Și când exclamațiile și poeziile insultătoare la adresa mea nu mai funcționau, dragii mei colegi îmi sustrăgeau din geantă ochelarii și-și lăseau copios amprentele digitale pe lentile, apoi mă urmăreau de la o parte cum le ștergeam enervat cu poala cămășii și behăiau de plăcere și făceau pe ei de răs.

Michael ezita să se arate, de aceea am început să vorbesc cu mine însumi. Când ești singur, începi să vorbești cu tine însuși. Spui una, alta, întrebi ceva, el îți răspunde... Apoi, cel cu care vorbești apare aievea. Și continuați conversația până este întreruptă de vreun intrus.

— *Sorry sorry sorry!* exclamă Michael când în cele din urmă dădu buzna în mașină. Dar nu credeam că vii atât de repede, de fiecare dată aștept cel puțin cincisprezece minute. Cred că erai prin apropiere.

— Nu, zic, iritat că mi-a întrerupt discuția cu mine însumi. Am venit acum de la Toronto. Așa sunt eu, rapid peste măsură.

— Ahah! râse noul meu pasager. Bună asta!

În aplicația Uber, am dat startul călătoriei... Iu-hu! Mergeam tocmai în centrul Torontoului. Ce băftălău! Două călătorii lungi într-o oră și jumătate! Bravo, Michael! A meritat să te aștept atâta, să fii sănătos, tu și toți ai tăi! Acum contează să nu fii tare vorbăreț, că n-am chef să întretin conversații lungi la drum lung. Am mers încetișor pe aleea misterioasă și am ieșit la drumul asfaltat de țară.

— Deci, Dorian, povestește!

---

* (rus.) – Ochelaristu' cu o bilă-n fund.

Offf, Doamne! Sire, chiar n-ai alte griji?! Ia mobilul și intră în Facebook! Postează vreo floare din frumoasa ta grădină. Sau cum ai prins un pește de un metru de pe frumosul tău iaht nou-nouț, sau cum joci golf, sau cum pilotezi propriul avion mititel și frumușel. Nu ai FB? Atunci intră pe Twitter, pe Instagram, pe orice. Cum?! Nu ai nimic? Deci nu ești!

— Timp frumos afară, zic. Ați văzut această lună plină? E magică!

— *C'mon*, doar n-o să discutăm despre lună!

Despre ce, măcăi, vrei să discutăm? Despre cât de demult fac Uber? Despre Trump? Despre covid? Despre sport? Despre de unde sunt? Numai, te rog, hai să nu discutăm despre liberali sau conservatori, sau despre Trudeau – nu mă pricep în politica, virgulă, canadiană, mi-i în cot de ea. Știu că, oricine va veni la putere, puține se vor schimba. În sensul bun al cuvântului „schimba”. Va fi aceeași stabilitate socială. Același sistem medical gratuit, cu cozi de 12 ore la spitalul de urgență*, același sistem de indemnizații, dacă ești sărac lipit pământului sau dacă ai copii mici, același sistem de taxare. (Cetățene, fii atent să nu câștigi prea mult! Dacă depășești n-zeci de mii pe an, treci în altă categorie de taxare și impozitele o să te omoare! Bine, n-o să te omoare-omoare, dar o să-ți dea cu secerea peste biluțe și n-ai să-ți poți permite să pleci la vară în Moldova!)

— M-m..., zic, știați că „vanilla” în latină înseamnă „vagin”?

— *What?! No way!!!* Serios?! Giză! Glumești!

— Nu am acum dicționar latin-englez să vă dovedesc, dar așa e.

— *My God!*

Speram că discuția s-a încheiat aici. Dar nu. Pe Michael îl scăr-pina limba rău.

---

* În Canada, dacă ai pățit ceva grav, suni la spitalul de urgență. Ajutorul medical de urgență vine urgent, te resuscită, dacă e, într-adevăr, ceva foarte grav, apoi te duce la spital, unde medicii te salvează în continuare de la moarte. Apoi îți trimit factura de 50 de dolari, pentru că ai chemat serviciul medical de urgență. Dacă te duci cu picioarele proprii la departamentul Emergency, stai acolo și aștepti la coadă între 5 și 12 ore. Nu stai în picioare, ai o frumoasă sală de așteptare.

— Spune-mi despre tine. De mult faci Uber?

Ohh!

— De vreo șapte ani. Iar ca full-time de unul.

— Și-ți place?

— M-m... nu am motive să mă plâng. Partea bună – cea mai bună – e că nu am un boss care să mă roadă. Care să-mi pună tot felul de întrebări despre unde sunt și ce fac sau ce sarcini am pe azi. Singurul om care-mi dă sarcini este soția mea. În rest, lucrez când vreau, cât vreau și dacă vreau. Adică, fie voia mea, n-aș lucra nicio clipă, dar... uneori tre' să alegi răul mai mic.

— Așa e.

— Uber nu este jobul de vis, dar, cel puțin, îmi plătește facturile. Și ce altceva aș putea face într-o țară în care am imigrat la patruzeci de ani?

— Hm... cu ce te ocupai în țara ta? De unde ești?

— Din România. Am fost proprietar de bancă, dar mafia mi-a luat businessul, m-a sechestrat și a trebuit să le plătesc zece milioane de euro să mă lase în pace. Am pierdut totul, și bancă, și casă, abia de am reușit să evadez.

— *O my God!* Serios?!

— Glumesc. Am fost jurnalist.

— Ahah! Asta-i bună! M-ai ras a doua oară! Jurnalist! Dar nu aveți o comunitate a românilor aici, la Toronto? Nu aveți ziare, televiziuni?

— Ba da. Avem vreo trei ziare. Chiar le-am trimis, acum vreo șapte ani, niște mesaje și le-am propus să le redactez textele, că erau cam infecte.

— Și?

— Până azi aștept un răspuns.

— *Morons**.

---

* (eng.) – cretini.

— Ha-ha, de ce? E micul lor business, cred că nu au nevoie de ajutor. Și nici bani mari nu faci cu un ziar. Atâta doar, că vinzi spațiu de reclamă.

— De ce nu deschizi tu un ziar sau ceva?

— M-am cam săturat. Am deschis, în viața mea, destule reviste și ziare. Mai bine scriu cărți.

— O, cărți?! Scrii cărți?!

— Da, în timpul liber.

— Și câte ai?

— Cinci.

— Cinci cărți?! Unde se vând? Aș vrea să...

— Nu, că sunt în română.

— Ah, și cum se vând?

— Ca pâinea caldă, ha-ha.

— Serios, cum se vând?

— Serios, asta e prima întrebare despre o carte? Cum se vinde?!

— Păi...

— Nu se vinde. E neprețuită.

— Ah, uite că s-a supărat! *Sorry*, ai dreptate. Despre ce sunt?

— E ok, nu-s orgolios.

— Povestește-mi. Despre ce sunt?

— Un fel de anticipație magică. Texte scurte și foarte scurte.

— Povestește-mi măcar unul.

Se vedea că nu aveam să scap de Michael până la destinație. De aceea, i-am povestit-o pe asta:

— Când au venit pe tărâmurile noastre, oamenii albi au intrat în război cu oamenii roșii. Oamenii albi aveau cai și aveau puști. Oamenii roșii ne aveau pe noi, vulturii uriași, și pe Marele Spirit în suflet. Noi îi slujeam cu credință, purtându-i peste păduri și ape, peste munți, printre nori, și ei ne purtau respect...

M-am uitat în retrovizor. Michael asculta cu atenție. Am continuat:

— Dar oamenii albi i-au înfrânt pe cei roșii, iar pe noi au vrut să ne înrobească. Noi nu ne-am lăsat cucerii și oamenii albi ne-au împușcat fără milă cu armele lor de foc. Unul câte unul, sufletele noastre au plecat către ceruri. Am rămas doar trei și ne trăim sfârșitul vieții sus în Munții Stâncoși, unde picior de om nu a călcat vreodată. Odată cu noi trei, va pieri tot neamul vulturilor uriași de pe fața pământului. Pentru că tustrei suntem femele.

Pauză.

— Sfârșit.

Pauză.

— Frumos, a zis, într-un târziu, pasagerul meu. Frumos și trist. Mai spune-mi una.

Am să profit de această conversație cu Michael și am să mai redau „una”:

— Balaurii sunt ființe migratoare. Când își pierd interesul pentru o planetă sau când oamenii ori căpcaunii încep să-i înfrunte și să-iucidă, unul câte unul, își iau zborul spre alte planete. Balaurii au emigrat de pe Pământ acum 15 000 de ani, poate chiar mai de mult. O parte a plecat în direcția nord-est-jos, alta, spre sud-est-sus, iar alții – unde i-au dus ochii... Iată de ce astăzi aproape că nu mai întâlnim balauri pe fața pământului. Doar ouă de-ale lor, în care puii de balaur își așteaptă ecloziunea...

— „Aproape”?

— Ați remarcat corect. „Aproape.” Au mai rămas. Puțini, dar au mai rămas. Uneori, dacă te uiți atent în zare, poți să vezi, departe-depart, în cer, zburând vreun balaur solitar. De obicei, oamenii cred că sunt păsări și nu le acordă atenție. Dar sunt balauri... Alții le mai zic conestogi.

— *Good, good! More, more!*

— Fie, încă una. Una despre tine.

— Hopa! Ochi și urechi!

Am făcut o pauză, amintindu-mi detaliile.

— La vârsta sa înaintată, Michael cumpărase un castel.

— Yoo-hoo! Chiar e despre mine!

— ...Care s-a dovedit a fi bântuit. Locuiau zece fantome în el, toate din același arbore genealogic, dar din diverse epoci. Ultima a murit nu de mult, acum șaptezeci de ani. Cea mai în vârstă avea peste patru sute de ani. Dacă ar fi știut că-i bântuit, Michael l-ar fi cumpărat demult. Acum, și-a găsit companie. Avea cu cine vorbi toată noaptea. Iar după ce va pune mâinile pe piept, li se va alătura lor. Fantomelor...

— Ah-ha-ha, exact! E despre mine!

Și, tot așa, din vorbă în vorbă, am ieșit pe șoseaua 400.

— Ia vedeți ce piesă frumoasă!

Am dat mai tare radioul, poate o mai tăcea Michael.

— Évora, Évora, am început să îngân odată cu Stromae.

Am ascultat piesa până la capăt.

— E dedicată Cesáriei Évora. Ați auzit de Cesária Évora?

Nu, n-a auzit. De unde să audă?

— Dar de Drake ați auzit?

Desigur! Drake, mândria națională a canadienilor. Drake, The Weekend... Nu mai zic de Justin Bieber. Greată de toți.

— Cine e Cesária Évora?

— Ooo! A fost un înger!

Din mers, am căutat pe mobil (800 \$ amendă și două puncte de penalizare!), pe Spotify, Cesária Évora. Am dat sunetul mai tare și am savurat din toată inima.

Petit pays,

Petit, petit,

Petit pays,

Je t'aime beaucoup.

Abia recent am aflat cum se scrie *beaucoup*. Rămăsesem șocat. *Beaucoup*.

— Știți cum se scrie *beaucoup*? îl întreb pe Michael.

— Nu, zice.

- Dar locuiți în Canada, nu vorbiți franceza?
- Nu. Am învățat-o la școală, demult.
- Și cum erau școlile în secolul nouăsprezece?
- Ha-ha, școlile erau mici, iar copiii purtau respect învățătorilor. Și nu se împușcau unii pe alții. Înainte era mai bine.

Când aud că „înainte era mai bine”, gândurile mă duc la Moldova. Republica Moldova este populată de poporul „înainte era mai bine”. Nu de moldoveni, nu de români. De „înainte era mai bine”. Întrebați-l pe orice moldovean: „Vasea sau Vica, sau Rodica, sau Ruslan, sau Ștefan Cristoforovici, crezi că înainte era mai bine?” ”Daaaaaa!” Și nu contează din ce epocă e Vasea sau Vica, sau Ștefan Cristoforovici. „Înainte era mai bine” în toate. Oamenii nu beau așa ca azi, dacă era vreun bețivan în sat, era unul singur și toți sătenii știau că-i bețivan. Da’ azi... Sau: înainte lumea era bună, toți se ajutau unii pe alții, da’ amu... Bunica mea, mama Sofia, îmi zicea și ea că înainte era mai bine. Bunicii ei îi spuneau, probabil, același lucru. Nu contează cât de „înainte” era mai bine – douăzeci de ani sau o sută douăzeci... Pe vremea lui Ștefan cel Mare știți ce bine era?! Sau a lui Vasile Lupu, vă-hă-hă! Sau a lui Antonescu! Singura greșală a lui Antonescu a fost că a acceptat să fie persecutați evreii. Dar s-a împotrivit prin toate metodele, a încercat să diminueze acest element nazist în viața politică românească. Dar l-a acceptat. „Înainte era mai bine” a rămas în sângele moldoveanului. Și al ardeleanului. Și al sârbului. Și al bulgarului. Și al francezului. Și al canadianului. O canadiancă în etate mi-a zis și ea că „înainte era mai bine”. O canadiancă din talpă, cu părinți și bunici născuți în Canada. Și altă canadiancă în etate mi-a zis același lucru. Și bărbați canadieni în etate au confirmat-o. Cauzele erau diferite. Prima canadiancă a zis că înainte iarba în august era verde, iar acum e galbenă. Un canadian a zis că înainte nu era atât de rău traficul rutier. Altul a zis că „înainte” mama lui a așteptat să fie operată mai puțin de o săptămână, iar acum soția lui a așteptat mai mult de jumătate de an. Altul mi-a zis direct: musulmanii o

să împânzească în curând Canada. Au dreptate cu toții, nu zic. Dar mai „înainte era mai bine” decât moldovenii nu există nație pe pământ... Bine, moldovenii nu sunt nație, sunt doar o bucățică de nație. O bucățică rusificată și năcăjită de guverne de jigodii și de agenți ai kremlinului.

Am luat-o pe șoseaua 401. Évora mai cânta.

— Uau, ce cântec frumos, ce voce!

Michael părea încântat. Dar canadienii anglofoni nu sunt ceea ce par. Ei pot să zică „încântat!”, dar să nu fie. Și noi, românii, uneori zicem „încântat!” fără să fim. Iar noi, moldovenii, nu zicem. Noi mormăim numai ceva sub nas, „mmm” sau „îîî”.

— Cântă în franceză, nu?

— În portugheză. E din Cabo Verde. Cabo Verde sunt niște insule nu departe de Africa.

— Mai pune-mi ceva de Cesária Évora. Am s-o ascult, mâine, și acasă. Cum se scrie?

— Cum se aude.

Am mai ascultat niște Cesării. Apoi am luat-o pe Allen Road la vale. Apoi, pe strada Eglinton. Pe Eglinton, săpături arheologice. De treispe ani, Eglinton arată ca după bombardamente. Pe sub Eglinton se construiește metrou. De treispe ani. Linia de metrou urma să fie dată în exploatare acum opt ani. Dar au zis că mai au nevoie de cinci. Apoi de încă cinci. Pe Eglinton, au crescut generații care nu au văzut un Eglinton normal. De fiecare dată când circul pe Eglinton, mă revolt împotriva acestui șantier interminabil. În medie, un om se plânge de ceva de 30 (treizeci) de ori pe zi. Cel mai mult, de timpul de afară. Pe locul doi – de agenda încărcată. Pe locul trei – de trafic sau drumuri. Michael, dumneata de câte ori pe zi te plângi, n-ai încercat să numeri? „Dar, tată, cel puțin, toți acești lucrători au de lucru”, mi-a zis odată Mădălina despre șantierul de pe Eglinton. Omul lucid și senin Mădălina. Mădălină, frunză fină, pe unde ești acum? Ori de câte ori o sun, prima întrebare e „Unde ești?” Literalmente. „Unde ești? În ce țară?” De fiecare dată, răs-

punsurile sunt diferite. Paris. Cracovia. Maroc. Islanda. Bolivia. Rio. Columbia. Guatemala. Ecuador. Odată, cu o prietenă a sa, a călătorit din Panama în Mexic cu bicicleta. Două luni cu bicicleta, cu rucsacul, în cort peste noapte. „Să nu mergeți cu bicicletele prin Honduras, am implorat-o. Luați autocarul. Honduras e foarte periculos. Criminalitate înaltă.” „Bine, tată.” Apoi, peste câteva zile, mi-a trimis un mesaj: „Jeșit din Honduras. Totul ok”.

Am luat-o la dreapta pe Bathurst. Din cauza săpăturilor, coțirea la dreapta era interzisă. Dar am făcut-o. Voiam să scap mai repede de vorbărețul de pe bancheta din spate.

— Să înțeleg că vă duceți la un chef? îl întreb.

— A, nu. La un pocher cu prietenii.

— O, pocher! Nici nu știu cum se joacă. Adică jucasem cândva, demult, la computer, știți, cu dezbrăcatul femeilor, dar am uitat regulile.

— O, *my God!* Mi-e milă de tine!

— Ha-ha, jucați pe bani?

— Păi, cum altfel?!

— Mai mult câștigați sau pierdeți?

— O, asta n-o mai știu. Cred că pierd, ha-ha!

— Atunci poate să vă opriți?

— Cum să mă opresc? Vrei să mă lipsești de una dintre puținele plăceri ale vieții? Las' că nu mai sărăcesc eu de niște K-uri.

„Niște K-uri.” Niște mii. De dolari... Brusc, am început să-l detest.

— Sunt copii care mor de foame în Africa, în India... peste tot în lume. Chiar și în Canada, sunt foarte mulți oameni amărâți.

— *Yep!*

— Atâția tineri care nu au bani să-și facă studiile...

— Pot să-și ia credite fără dobândă. Așa am făcut și eu.

— *OK, nevermind.* Nu sunt eu omul care să vă numere banii.

— *Yep!*

Orice om a trăit mai multe vieți, pe care le-a memorizat subconștient și a tras învățăminte din ele. Unii au trăit câteva vieți, alții câteva sute. Michael a trăit și el, probabil, destule vieți înainte de aceasta și, acum, probabil, știe cum să facă bani. E tot ce a învățat din viețile anterioare. Adică nu știu, poate o fi om bun...

Brusc, Michael începu să tragă aer cu gura.

— *Oh, God!* zise.

Îmi fugi inima în călcâie.

— Sunteți OK?

— Nu.

Am oprit mașina la marginea străzii. Michael se apucă cu mâinile de spetezele banchetei și încerca să respire. I-am deschis portiera.

— Sire, să chem ambulanța?

— *Oh, God!* Da!

Asta mai lipsea! Mă speriasem grozav. O fi un atac de cord. Citisem undeva că la atacuri de cord trebuie să tușești.

— Tușiți! îi răcnesc drept în față. Tușiți!

El începu să tușească în silă, căutând aerul cu gura. Am înhățat telefonul, încercând să-mi dau seama la care intersecție să-i zic ambulanței să vină. Eram pe Bathurst, colț cu... dracu' știe ce stradă e aceea! Îmi mijeam ochii din rășputeri, ca să văd ce scria pe tablita de la intersecția din vale, și nu vedeam. Am luat-o la fugă spre acea tăblă să văd numele străzii, dar, în același moment, miam dat seama că, ce dracu'! spitalul era chiar câteva intersecții mai la vale! Am urcat într-o secundă în mașină și într-un minut eram la Toronto Western Hospital. Am dat buzna în Secția Salvare; fără prea multe întrebări, doi infirmieri au ieșit cu targa și l-au dus pe Michael într-o direcție necunoscută. În nici cinci minute, scăpaseram de Michael. Speram să nu moară.

Am rămas singur în mașină. Am întrerupt călătoria pe Uber, la „Motiv” indicând „*Other*”. În gând, l-am iertat pe Michael pentru

că joacă pocher și pierde averi în loc să le dea la săraci. Și i-am dorit, tot în gând, sănătate. Că-i mai bună decât toate.

Nu am avut prea mult timp să mă gândesc la Michael – un nou apel mă readuse la realitate. Următorul pasager mă aștepta pe 1150 Queen West. „The Drake Hotel.” Așa se numea clubul. Emily și o prietenă au intrat agitate și au răspândit în habitacul un puternic miros de canabis.

— Ooo, e o geantă aici! zise de pe bancheta din spate una dintre fete.

Era geanta lui Michael.

— *Oh, shoot!* E geanta lui Michael. Chiar acum l-am dus la spital. Cu atac de cord, probabil. Am să-i scriu un mesaj, sper să iasă cu bine din nevoie.

Am mutat geanta pe bancheta din față și mi-am continuat ruta. Când am ajuns la destinație, la alt bar, și Emily cu prietena au ieșit, am deschis geanta să mă uit. Voiam doar să mă uit. Ca să știu ce-o fi în ea.

Geanta era plină ochi cu bani.

2

În geantă erau fix o sută de mii de dolari. Canadieni, e drept, dar dolari. Cash. Nu în cecuri, nu în hârtii de valoare, nu în ce-o mai fi acolo, ci în bancnote de tot felul, de toate culorile și valorile nominale. Cu regine, cu prim-miniștri, cu tot felul de oameni iluștri canadieni. O sută de mii de dolari. I-am numărat. O sută de mii fix.

Mai văzusem în viața mea bani. Ținusem în mâini milioane. Lucrasem, într-un timp, ca încasator. Căram banii cu sacul. Mă fotografiasem cu ele, cu milioanele de dolari. Prin mâinile mele

au trecut în total miliarde! Am transportat containere mari pline cu diamante, am ținut în mână lingouri de aur, le-am pupat, iar pupându-le, am aplicat legea atracției universale să vină aurul și spre mine. Am și o poză în care șed pe lazi pline cu aur. Două tone de aur. Aur curat, adus din Peru la aeroportul din Toronto și dus la o rafinărie, să-l facă și mai curat.

Și toate aceste bogății pe care le-am atins cu propriile mâini, le-am admirat și le-am pupat au trecut pe lângă mine. Nu zic că aș fi putut să le fur, nici prin cap să-mi fi trecut. „Dragu’ mamei, îmi zicea mama în copilărie. Să nu furi niciodată nimic, niciun capăt de ață.” Și nu am furat. Dacă ajungeam la putere în Moldova, nu știu ce făceam. Aș vrea să declar că nu aș fura, niciodată, în nicio împrejurare, dar mă abțin. Nu am fost niciodată pus în fața alegerii să iau mită și nu știu cum aș reacționa. Vedeți, sunt sincer. Acum zic sus și tare că NU! ÎN NICIUN CAZ! NICIODATĂ! Dar în realitate nu știu. Au mai fost corupți care au declarat același lucru. Toți declară același lucru înainte de a ajunge la putere, unde controlezi tot felul de scheme financiare și ai acces la banii publici. În plus, Moldova e o altfel de țară, e o țară care nu se supune niciunei legi sociale, politice sau antropologice. Nici legii gravitației universale nu se supune. Ați auzit de „Anomalia de la Arionești”? În ultimul timp se vorbește mult despre „Anomalia de la Arionești”. În împrejurimile acestei localități din raionul Dondușeni există o zonă de aproximativ 100 de metri pătrați în care kilogramul cântărește cu 92 de grame mai mult. Acest lucru ar putea fi ușor explicat prin prezența, la o anumită adâncime, a vreunui câmp gravitațional necunoscut. Însă „fenomenul de la Arionești” capătă o valoare enigmatică dublă datorită faptului că, în aceeași zonă, metrul are cu 92 de milimetri mai mult.

Personal, avusesem odată un milion de ruble. În ruble și cu-poane. Era venitul de la nuntă, conținutul *kastrulei** cu care s-a

---

* (rus.) – cratiță.